

Er is veel meer dat 'in' en 'uit' de mode kan zijn dan kleding.

Geef voorbeelden van modes of trends op de volgende gebieden. Het mogen ook voorbeelden zijn van achterhaalde trends.

Trends op het gebied van

lichaamsverzorging _____

lichaamsverfraaiing _____

sport _____

eten en drinken _____

huisdieren _____

BRON 2 Gewone en levensbeschouwelijke vragen bij mode

Zoals bij ieder thema kun je ook bij 'mode' zowel gewone vragen als levensbeschouwelijke vragen stellen. Voorbeelden van gewone vragen zijn: 'Waren in het jaar 1920 korte rokken mode?' en: 'Zijn mensen op het platteland meer of minder modebewust dan mensen in een grote stad?'

In dit hoofdstuk gaat het vooral om

levensbeschouwelijke en filosofische vragen bij het thema 'mode'. Dat zijn vragen als:

- 'Hoe komt het dat veel mensen iets dat in de mode is aantrekkelijk vinden?'

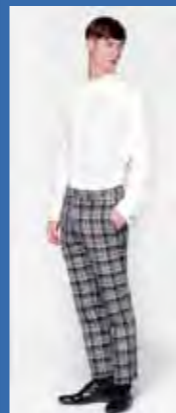
- 'Kun je door modieuze kleding laten zien wie je bent?'

- 'Is het mogelijk om je totaal niets aan te trekken van mode?'

a. Leg uit waarom de vraag 'Waren in het jaar 1920 korte rokken mode?' een gewone vraag is en geen levensbeschouwelijke vraag.

b. Geef een voorbeeld van een economische vraag bij het thema 'mode'.

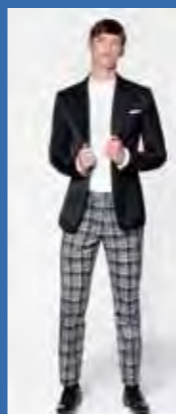
a. Wat vind je: kun je door kleding iets laten zien van wie jij als persoon bent?

b. Zijn jullie in de klas het met elkaar eens over het antwoord op vraag 4a?

c. Leg uit waarom de vraag 'Kun je door modieuze kleding laten zien wie je bent?' een levensbeschouwelijke vraag is.

Geef een eigen voorbeeld van een zinvraag bij het thema 'mode'.

Laat in de middag kom je van school en je vertelt thuis dat het de komende tijd in de lessen van meneer X of mevrouw Y over mode gaat. 'Hartstikke leuk!' voeg je enthousiast toe.

Je moeder fronst daarop haar wenkbrauwen en zegt: 'Maar in die lessen zou het toch gaan over levensbeschouwing en filosofie? Dat heeft toch niets met mode te maken?!'

Jij legt haar nu uit waarom dat wel zo is:

In bron 5 staat: 'Door verdamping ontsnapt een druppel water aan de oceaan...' Dat is een vergelijking.

a. Wat betekent 'verdamping' in deze vergelijking?

De zin van zojuist gaat verder met: 'vroeg of laat vloeit die druppel ook weer terug en zal hij weer helemaal worden opgenomen door de oceaan.'

b. Wat betekent dat de druppel weer helemaal wordt opgenomen in de oceaan?

BRON 6 Brahma, Shiva en Vishnoe

Drie goden zijn heel belangrijk en horen bij elkaar: de trimurti. Brahma (niet te verwarren met het brahman) is de schepper van de wereld. Hij wordt veel minder vereerd dan de twee andere goden: Shiva en Vishnoe. Vishnoe wordt vereerd als de beschermer en instandhouder van de werkelijkheid. Shiva is

de god van de vernietiging en de dood maar hij zorgt ook voor nieuw leven. Voor westerlingen klinkt dat misschien tegenstrijdig: dood én leven, maar niet voor een hindoe. We hebben immers gezien dat voor een hindoe leven en dood samenkomen in de cirkel van de tijd.

a. Het woord 'polytheïsme' betekent:

b. Het woord en 'monotheïsme' betekent:

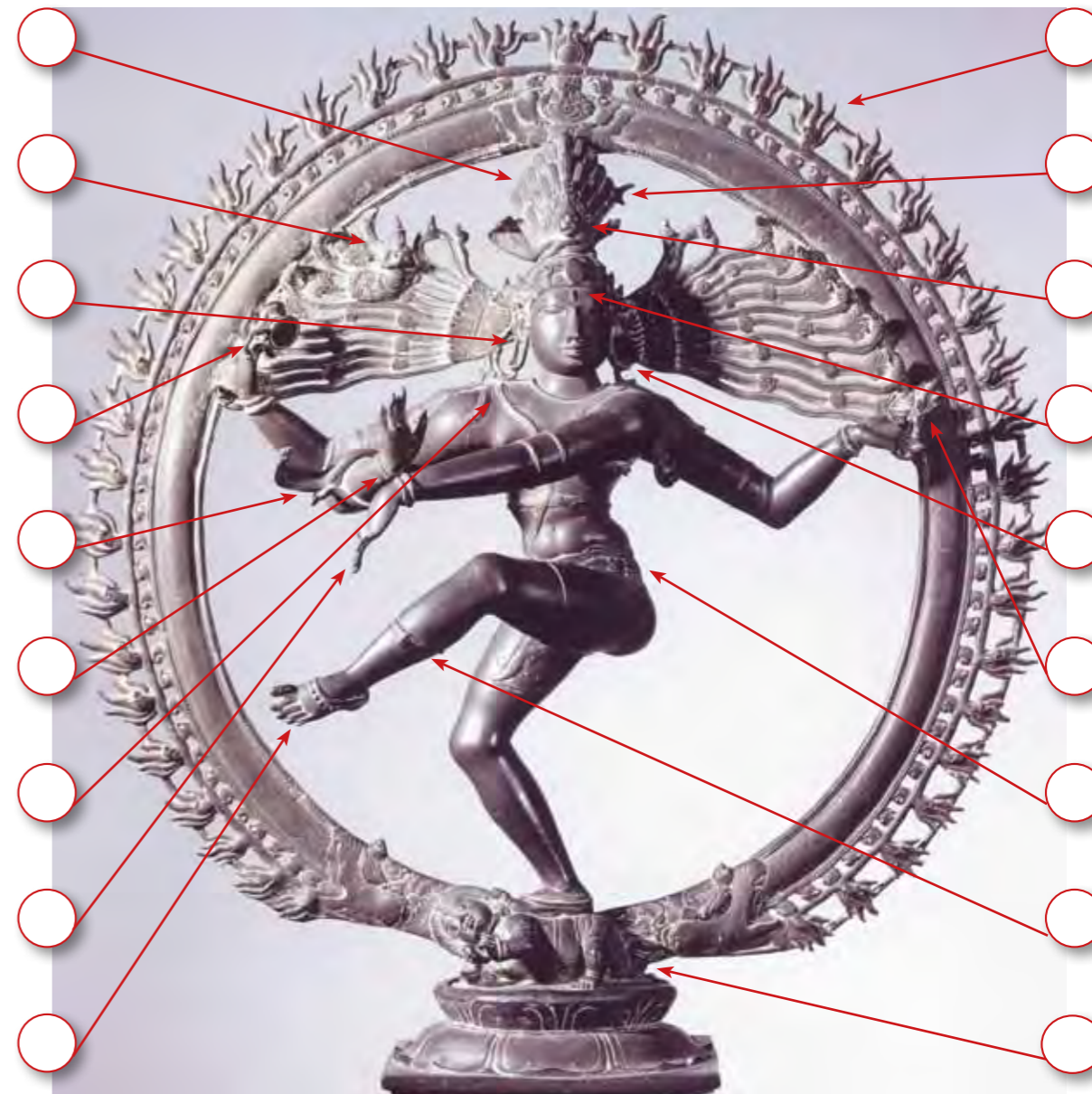
c. Verdedig het standpunt dat het hindoeïsme een polytheïsme is.

d. Verdedig het standpunt dat het hindoeïsme een monotheïsme is.

Tegenwoordig spreken we wel van recyclen: uit het bestaande dat niet meer deugt of dood is, wordt iets nieuws gemaakt. Dat uit dood en uit ondeugdelijke dingen toch iets goeds kan voortkomen, weten hindoes al heel lang.

a. Welke God kennen hindoes voor deze gedachte? Dat is de god _____

b. Geef een voorbeeld waarbij uit iets dat vernietigd wordt (of hoe dan ook tot een einde komt) iets nieuws ontstaat dat waardevol is.

We hebben gezien dat de hindoe-goden spelende wezens zijn. Dat spel neemt vaak de vorm aan van een dans. Hier zie je een bekende afbeelding: de dansende god Shiva. Als Shiva deze kosmische dans uitvoert, is hij in extase. Wild trapt hij op de rug van een kwade demon (1). Zijn rechtervoet staat op de demon, zijn linkerbeen (2) is opgeheven, hij heeft vier armen. De eerste rechterarm draagt een trommel (3) in de vorm van een zandloper waarmee hij het ritme van de tijd aangeeft, zijn tweede rechterarm die omkronkeld wordt door een gevaarlijke cobra (4) houdt hij met de palm recht omhoog (5) in een speciale houding, een vorstelijk gebaar dat angst moet wegnemen. Zijn achterste linkerhand draagt het vuur van de vernietiging (6), terwijl de voorste linkerhand (7) naar zijn voet wijst. Daar, aan de voet van Shiva, ligt de verlossing van deze wereld. Zijn haar valt uiteen in wilde lokken, er zitten bloemen tussen zijn haren maar ook de godin Ganga, de godin van de rivier de Ganges die haar weg is kwijtgeraakt tussen zijn ruwe lokken (8). Een derde oog (9) siert zijn voorhoofd. Hij draagt pauwenveren (10) op zijn hoofd, een schedel (11) en een maansikkel (12). Hij draagt twee oorsieraden, een hoogkaste oorring in de vorm van een mythische krokodil (13), de andere is een oorring zoals laagkaste vrouwen die dragen in Zuid-India (14). Aan een van zijn benen zit een bel (15), een teken van lage afkomst, om zijn schouder een brahmanenkoord (16) zoals hoogkaste brahmanen dragen. Een tijgervel (17) draagt hij om zijn lendenen. Hij voert zijn dans uit in een cirkel van vuurvlammen (18).

Noteer de cijfers 1 tot en met 18 op de juiste plaats bij de afbeelding van de dansende Shiva.

BRON 7 Ganesha: de olifantgod

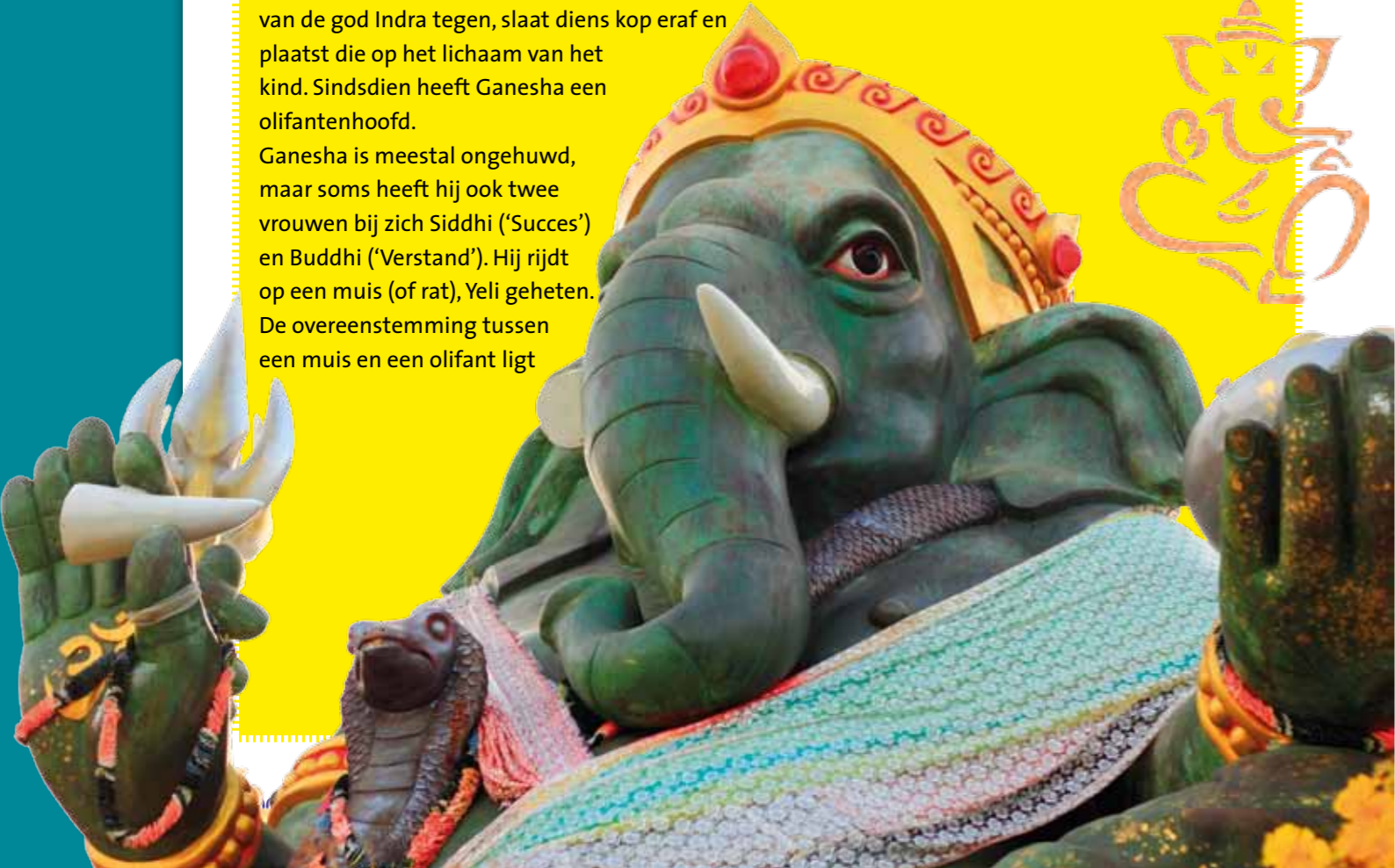
Heel bekend is de god Ganesha. Je herkent hem meteen aan zijn olifantenhoofd. Als zoon van de god Shiva en zijn vrouw Parvati, werd hij op zeer ongebruikelijke wijze geboren. Je moet daarbij bedenken dat voor de goden de tijd stilstaat en dat betekent dat een godin nooit normaal zwanger kan zijn. Een zwangerschap van negen maanden kan gewoonweg niet in de wereld van de hindogoden.

De geboorte van Ganesha zou als volgt hebben plaatsgevonden. Op een dag wilde Parvati zich gaan baden. Ze trok zich terug in de badkamer. Daar maakte ze uit haar eigen lichaamsvuil een kind dat ze direct bij de deur van de badkamer als bewaker aanstelde. Shiva komt enige tijd later thuis en wil de badkamer ingaan. Dan hoort hij van het jongetje dat daar staat dat niemand de badkamer in mag omdat zijn moeder zich aan het baden is. Shiva wordt woedend als hij hoort dat het jongetje een kind van Parvati is, hij denkt dat zij is vreemdgegaan. Nu heeft Shiva een derde oog op zijn voorhoofd en als hij dat opent, slaat er vuur uit. Dat vuur verbrandt het hoofd van het kind. Parvati is daar vreselijk boos over en eist van Shiva dat hij het kind herstelt. Shiva loopt naar het noorden, komt daar de olifant van de god Indra tegen, slaat diens kop eraf en plaatst die op het lichaam van het kind. Sindsdien heeft Ganesha een olifantenhoofd.

Ganesha is meestal ongehuwd, maar soms heeft hij ook twee vrouwen bij zich Siddhi ('Succes') en Buddhi ('Verstand'). Hij rijdt op een muis (of rat), Yeli geheten. De overeenstemming tussen een muis en een olifant ligt

voor de hand. De dieren komen beide overal binnen alleen de manier waarop verschilt. Waarom wordt Ganesha zo vereerd? Hindoes houden van Ganesha omdat hij problemen kan wegnemen. Ook problemen bij proefwerken en examens. Daarom wordt hij ook veel aangeroepen door scholieren en studenten. Ganesha neemt dus je problemen weg als je hem aanroept. Maar omgekeerd geldt dat als je hem niet aanroept en niet vereert hij je juist met problemen opzadelt.

16

Je ziet hier twee afbeeldingen waarop Ganesha te zien is.

a. Op wiens schoot zit Ganesha bij afbeelding 1.? En waaraan kun je zien wie dit is?

b. Wie zijn de twee gezichten boven Ganesha op afbeelding 2.? Waarom denk je dat?

17

Ganesha ziet er uit als een mens met een olifantenkop.

Verklaar waarom het voor hindoes niet vreemd is dat ook dieren iets van de goddelijke werkelijkheid laten zien.
